

แบบฟอร์มการเขียนแบบถอดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านเทคนิคการเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยีในยุคเทคโนโลยีเปลี่ยนโลก

1.ชื่อ-สกุลผู้เล่าเรื่อง สุณี ไชยรส วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา

2.ชื่อ-สกุลผู้บันทึก สุณี ไชยรส วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา

3.บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้เล่าเรื่อง

อาจารย์จะมีบทบาทหน้าที่เป็น โค้ช(Coach) ที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการวางแผนและจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยยึดหลักการเรียนรู้ที่มีความสุขและมีส่วนร่วม กระตุ้นและแนะนำให้นักศึกษาฝึกฝนการค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มเติม การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การวิเคราะห์ การแลกเปลี่ยน พัฒนาทักษะการนำเสนอองค์ความรู้ ทั้งรายบุคคล และการทำงานเป็นทีม โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ประสานกับการพัฒนาเนื้อหาที่วิเคราะห์สังคม การลงพื้นที่และกิจกรรมนอกห้องเรียน และนำไปสู่การเข้าใจและรับผิดชอบสังคม

4. เรื่องที่เล่า

การเรียนการสอนที่พัฒนาความรับรู้อย่างมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม และเข้าใจ รับผิดชอบสังคม โดยมีการค้นคว้า วิเคราะห์ การลงพื้นที่และกิจกรรมนอกห้องเรียน โดยผ่านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

5.ความเป็นมาของเรื่องที่เล่า

ข้าพเจ้าได้มาเป็นอาจารย์ประจำในวิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา เมื่อต้นปี2558 สอนวิชาด้านสังคมและการเมือง อาทิ การเมืองกับสิทธิชุมชน ทฤษฎีสังคมสงเคราะห์ และสวัสดิการสังคม เพศวิถีกับการพัฒนา สื่อกับบทบาททางธุรกิจ สังคม และการเมือง ประชาธิปไตยกับกระจายอำนาจ ผลกระทบทางสังคมของการพัฒนา โดยใช้กิจกรรมในห้องเรียนที่เรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม ในหลักที่ว่า ทุกคนต่างเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งอาจารย์และนักศึกษา ในการค้นคว้า การแลกเปลี่ยน พัฒนาทักษะการเขียน การพูด ในการนำเสนอรายบุคคล และการทำงานเป็นทีม ผ่านวิธีการต่างๆ เช่น การวาดรูป การเขียนฟลิปชาร์ต การทำพาวเวอร์พอยท์ การเรียนรู้และแลกเปลี่ยนผ่านการนำเสนอรูปแบบคลิปวิดีโอต่างๆ ประสานการเรียนรู้ในห้องเรียนทั้งตามความสนใจ และที่อาจารย์พาไป โดยในช่วงสองเทอมแรกยังมีการสอบข้อเขียนรายบุคคล แบบ open book ตามที่วิทยาลัยดำเนินการมา

ข้าพเจ้ามีข้อสังเกตว่า การเรียนรู้และการประเมินผลเช่นนี้ยังไม่ได้แสดงศักยภาพของนักศึกษาได้อย่างเต็มที่ และไม่สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาการเรียนรู้ไปสู่การริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและ

สาธารณะ และยังไม่ได้ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยขึ้น จึงมีการปรับเปลี่ยนเทคนิคการเรียนการสอนและการประเมินผลใหม่ ซึ่งต้องนำเสนอผ่านวิทยาลัยฯ และผ่านกระบวนการรับรองของคณะกรรมการตรวจสอบ และประเมินผลการสอบที่มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ในทุกเทอมทุกวิชา แต่ก็สามารถผ่านด้วยดีมาตลอด

โครงสร้างการประเมินผล ประสานเทคนิคการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีทันสมัยมากขึ้น

1. การเข้าเรียนและการมีส่วนร่วมกิจกรรมในห้องเรียน 20% ซึ่งจะมีกิจกรรมที่มีส่วนร่วมรูปแบบต่างๆ ประสานการบรรยาย
 2. ผลงานตามที่มอบหมาย -30% โดยให้นำเสนอเป็นทีมในรูปแบบพาวเวอร์พอยท์ หรือคลิปง่ายๆ ตามที่นักศึกษาถนัด รวมทั้งฝึกการค้นคว้า การวิเคราะห์ การเขียน ทักษะการพูด และการทำงานเป็นทีม
 3. กิจกรรมนอกห้องเรียน 20% เป็นกิจกรรมที่ไปดูงานภายนอกที่อาจารย์ผู้สอนรายวิชาพาไป หรือไปร่วมกับทางวิทยาลัย หรือนักศึกษาเลือกตามความสนใจ และนำเสนอในรูปแบบพาวเวอร์พอยท์ หรือคลิปง่ายๆ ตามที่นักศึกษาถนัด
 4. เปลี่ยนรูปแบบการสอบข้อเขียนรายบุคคล 30 % เป็นการกำหนดเนื้อหาด้วยทีมของนักศึกษาเอง ซึ่งกำหนดให้ต้องมีการค้นคว้า และการลงสนามในพื้นที่จริง โดยพัฒนาเทคโนโลยีเริ่มจากครั้งแรกในบางวิชาให้นำเสนอรูปแบบพาวเวอร์พอยท์ และต่อมาปี2559 จนถึงปัจจุบัน เปลี่ยนเป็นการจัดทำคลิปวิดีโอเป็นทีม และต้องลงสนามในพื้นที่จริง โดยเผยแพร่ผ่าน YouTube ทั้งนี้ มีอาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิร่วมเป็นกรรมการ
6. วิธีการ/ขั้นตอน หรือกระบวนการที่ทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่ใช้ ผู้มีส่วนร่วมอุปสรรคหรือปัญหาในการทำงาน และแนวทางการแก้ไข

กระบวนการของการเรียนรู้ ประสานการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีทันสมัย

1. จากเนื้อหาสาระของรายวิชา มีการเชื่อมโยงกับปัญหาต่างๆของชุมชนและสังคม ผ่านการเรียนรู้ อย่างมีส่วนร่วม กระตุ้นให้นักศึกษาเริ่มคิด วิเคราะห์ ปัญหา และทางออก จากข่าวสาร เรื่องน่ารอบตัว ในชุมชนรอบมหาวิทยาลัย การชวนทำความเข้าใจกับชุมชนที่ครอบครัวนักศึกษาอยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะต่างจังหวัด และการพัฒนาเทคโนโลยี จากพาวเวอร์พอยท์ และคลิปง่ายๆ รวมทั้งการพัฒนาทักษะการพูด การนำเสนอ กระบวนการนี้เป็นไปด้วยดี เพราะนักศึกษาเริ่มมีทักษะดีขึ้น และมั่นใจมากขึ้น

2. กำหนดให้จัดทำเนื้อหาข้อเสนอในประเด็นต่างๆของสังคมในรูปแบบ คลิปความยาว 5-10 นาทีแต่ละทีมเผยแพร่ผ่าน youtube โดยให้สอดคล้องกับสาระเนื้อหาแต่ละรายวิชา ซึ่งจะมีการเรียนรู้เนื้อหาผ่านช่วงครั้งแรกของการเรียน กระตุ้นให้จับกลุ่มแต่ละทีม เริ่มกำหนดประเด็นที่สนใจด้วยตนเองจากเนื้อหาการเรียนรู้ ประสานการสำรวจค้นคว้าทั้งเนื้อหาเพิ่มเติม และการหาพื้นที่ในการลงไปเก็บภาพและกำหนดเป้าหมายในการสัมภาษณ์

3. ให้แต่ละทีมร่างเนื้อหาและสคริปต์มาแล้วความคืบหน้าแลกเปลี่ยนในห้อง เพื่อเรียนรู้แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน รวมทั้งอาจารย์ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ทั้งเนื้อหา รูปแบบ พื้นที่ และแหล่งข่าวที่เหมาะสมในการไปสัมภาษณ์ โดยพยายามให้แต่ละทีมเลือกด้วยตนเองก่อนเป็นหลัก กระตุ้นให้เริ่มจากชุมชนของนักศึกษาบางคนที่มีเรื่องน่าสนใจ ทั้งในกรุงเทพ และต่างจังหวัด แต่ถ้าทีมใดมีอุปสรรค ก็ช่วยแนะนำให้มีตัวเลือกเพิ่มขึ้น โดยแต่ละทีมจะต้องมานำเสนอความคืบหน้าประมาณสองครั้งก่อนนำเสนอตอนจบภาค เพื่อให้นักศึกษาได้แก้ไขปรับปรุง และมีความมั่นใจในการนำเสนอต่อคณะกรรมการ

4. ในการนำเสนอของแต่ละทีม ให้เผยแพร่ผ่านยูทูป และแบ่งหน้าที่การนำเสนอเพื่อเล่าและตอบคำถามของคณะกรรมการ

อุปสรรคหรือปัญหาในการทำงาน และแนวทางการแก้ไข

1. นักศึกษาบางส่วนจะกังวลในการจัดทำและตัดต่อคลิป ส่วนใหญ่ไม่เคยทำมาก่อน แนวทางแก้ไขคือให้มีการหารือทีม กำหนดประเด็น เรื่องเฉพาะให้ชัดเจน และจัดทำสคริปต์ที่ละเอียดขึ้น และค้นคว้าเทคนิคเพิ่มเติม เมื่อประกอบกับคำแนะนำของอาจารย์ หรือวิทยากรพิเศษในบางรายวิชา ก็ช่วยให้ทำงานได้ตรงประเด็นและมั่นใจขึ้น
2. การเลือกประเด็นและเนื้อหา บางกรณีไม่สามารถเข้าพื้นที่ และสัมภาษณ์ได้ตามเป้าหมาย เช่น เป็นพื้นที่ไม่มีจุดประสานงานที่ชัดเจน โดยเฉพาะหลายกรณีเป็นพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง ทั้งในชุมชนเอง หรือกับกลุ่มทุนอิทธิพล หรือกระทั่งบางโครงการที่ชุมชนกำลังมีความขัดแย้งกับโครงการของรัฐ ทำให้หวาดระแวงและไม่ได้รับความร่วมมือดีพอ แนวทางแก้ไขคืออาจารย์ช่วยแนะนำบุคคลประสานงาน หรือแนะนำให้เปลี่ยนเรื่องและพื้นที่ เพื่อป้องกันปัญหาและเพื่อความปลอดภัยของนักศึกษา
3. ทีมงานไม่ช่วยกันดีพอ อาจารย์ช่วยพูดคุยในรายที่มีปัญหา เพื่อกระตุ้นคนที่ไม่ค่อยกระตือรือร้นในการทำงานช่วยเพื่อน แต่มีบางกรณีที่จำเป็นมาก ก็ให้มีการสลับเปลี่ยนทีมให้มีการทำงานที่ดีขึ้น

4. มีทีมที่เอาจริงเอาจัง ทั้งเนื้อหาและเทคนิค ได้ผลงานที่ดี แต่ก็มีบ้างบางทีมที่ยังมีคุณภาพไม่ดีพอ หรือไม่ปรับปรุงหลังได้รับคำแนะนำ แนวทางแก้ไขก็คือการที่นักศึกษาเรียนรู้ผ่านการได้คะแนนที่แตกต่างกัน

7.ผลลัพธ์หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้น และสิ่งที่ผู้เล่าเรื่องได้เรียนรู้จากประสบการณ์ดังกล่าว

(1) กระบวนการเรียนรู้มีส่วนร่วม และพยายามสร้างบรรยากาศให้กล้าคิด กล้าทำ ทำให้มีการใช้เทคโนโลยีหลากหลายรูปแบบมากขึ้น โดยยังคงประสานกับเนื้อหาแต่ละรายวิชา รวมทั้งการมีกิจกรรมนอกห้องเรียน ทั้งที่อาจารย์พาไป และนักศึกษาไปเอง

(2) นักศึกษาพัฒนาเนื้อหาให้มีการวิเคราะห์ที่ดียิ่งขึ้น เพราะการกำหนดสคริปต์ละเอียดเพื่อการถ่ายทำ และตัดต่อคลิปวิดีโอ จำเป็นต้องกระชับ เนื้อหาและเทคนิคน่าสนใจและถูกต้อง และส่วนใหญ่มีความตั้งใจทำ มีผลให้ได้คลิปเผยแพร่ผ่านยูทูปที่น่าสนใจจำนวนหนึ่ง

(3) นักศึกษาสำรวจพื้นที่ ปัญหา และทางแก้ไข ในพื้นที่ชุมชนของนักศึกษาบางคน และร่วมมือกันทำได้ดี ทำให้นักศึกษาสนใจ เข้าใจ ชุมชนของตนเองมากขึ้น ทั้งเชิงบวก และเชิงลบ หลายกรณีกลับไปทำเรื่องที่บ้านต่างจังหวัด

(3) นักศึกษามีทักษะการทำงานเป็นทีม และใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้ดียิ่งขึ้น เพราะต้องช่วยเหลือกัน จึงจะบรรลุผล

(4) ผู้เล่าเรื่องได้เรียนรู้เรื่องราวจำนวนมากที่นักศึกษามีความสนใจและตัดสินใจเลือกทำคลิปวิดีโอ และทำให้มั่นใจว่า กระบวนการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยี ประสานเนื้อหาที่หลากหลาย แต่ในทิศทางของเนื้อหาวิชา โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรื่องที่สนใจด้วยตนเองมากที่สุด เป็นแนวทางที่ดีในการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน